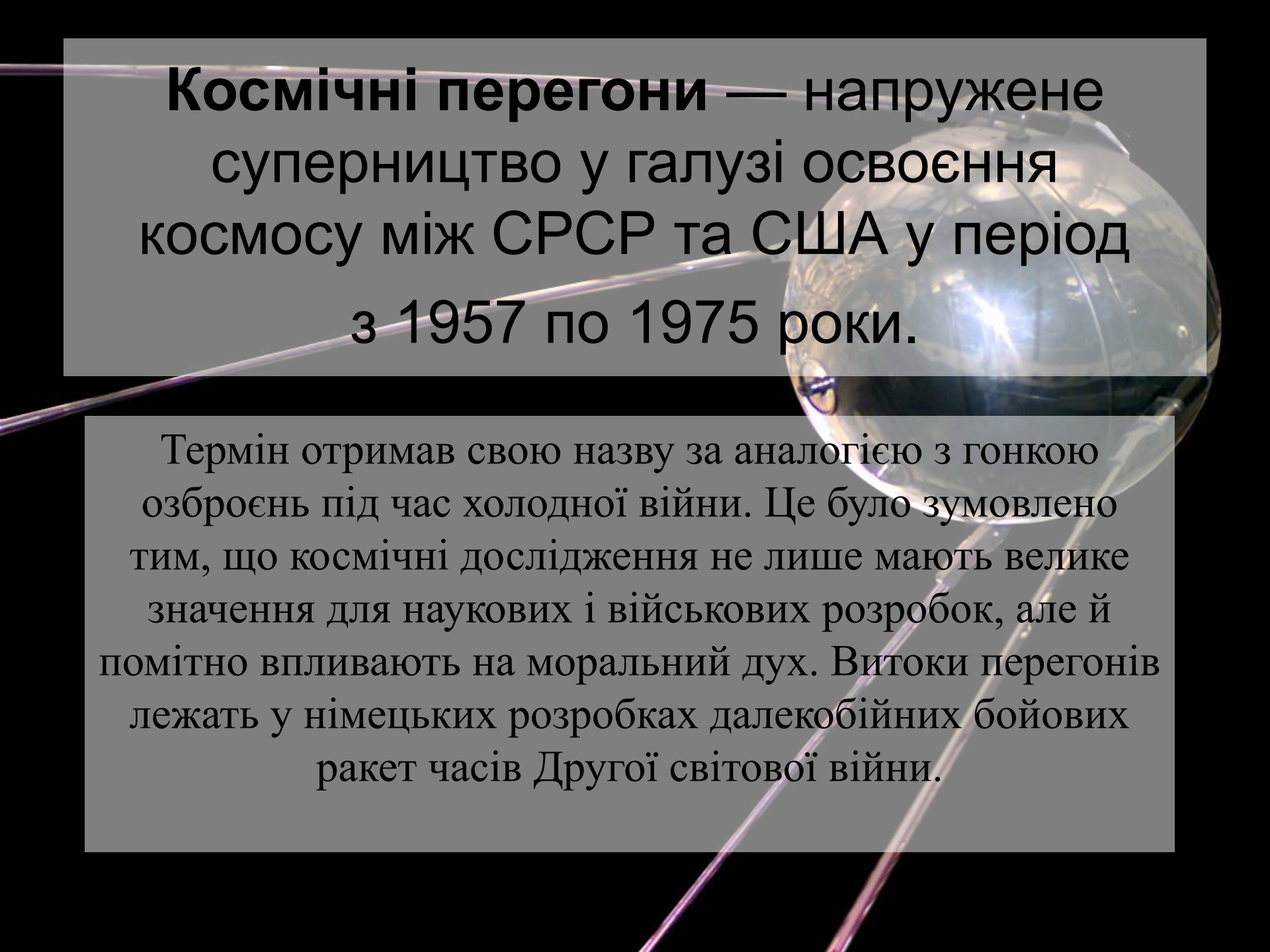

A shiny, spherical satellite component, possibly a probe or antenna, with several thin wires extending from it. The sphere is highly reflective, showing highlights and shadows. The background is solid black.

КОСМІЧНІ ПЕРЕГОНИ

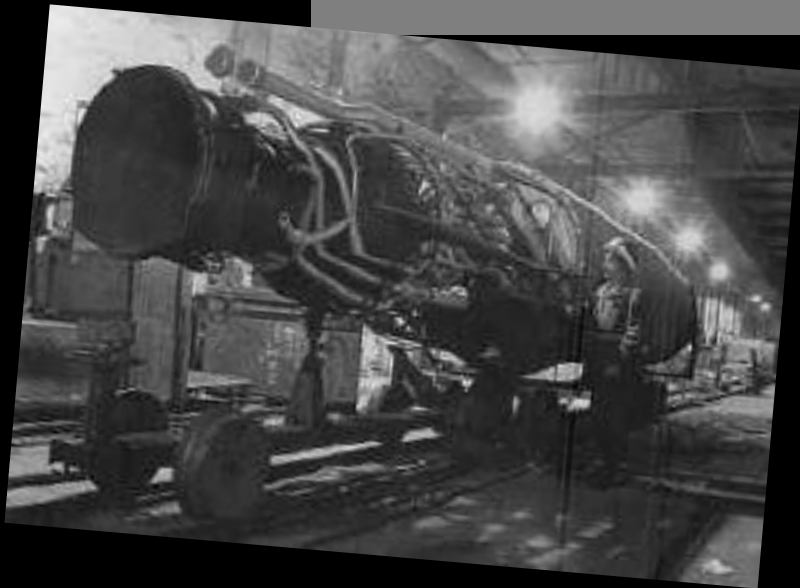

Космічні перегони — напружене суперництво у галузі освоєння космосу між СРСР та США у період з 1957 по 1975 роки.

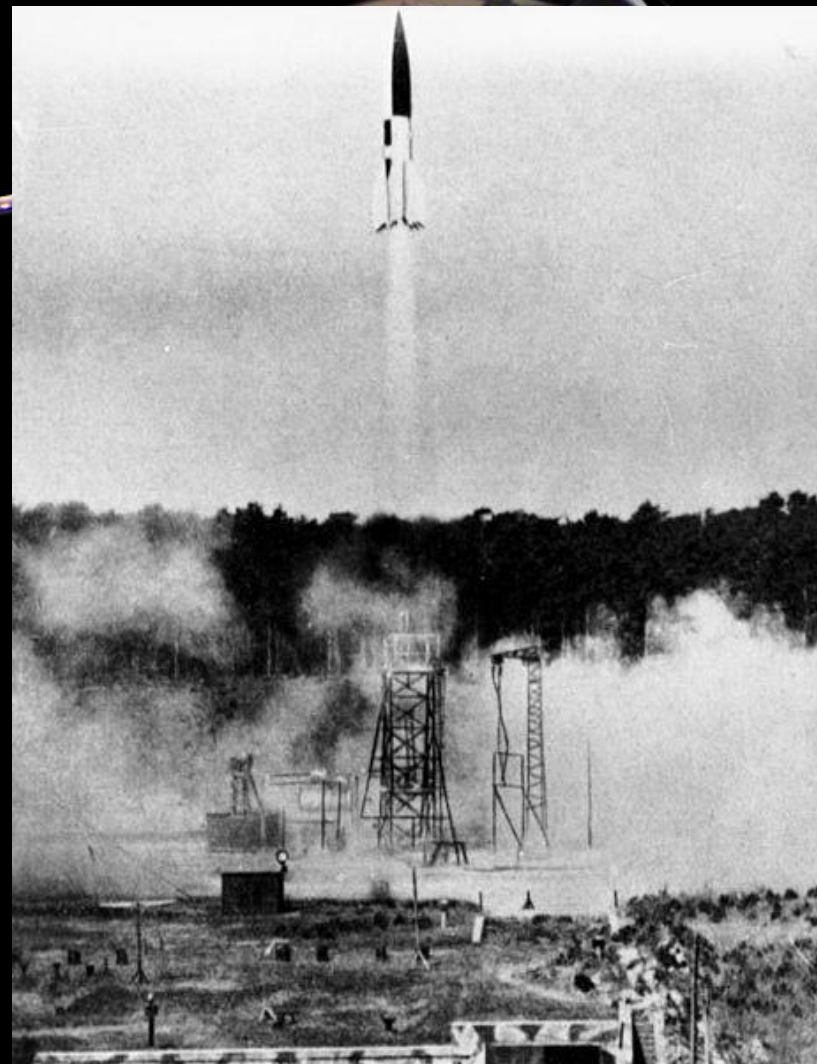
Термін отримав свою назву за аналогією з гонкою озброєнь під час холодної війни. Це було зумовлено тим, що космічні дослідження не лише мають велике значення для наукових і військових розробок, але й помітно впливають на моральний дух. Витоки перегонів лежать у німецьких розробках далекобійних бойових ракет часів Другої світової війни.

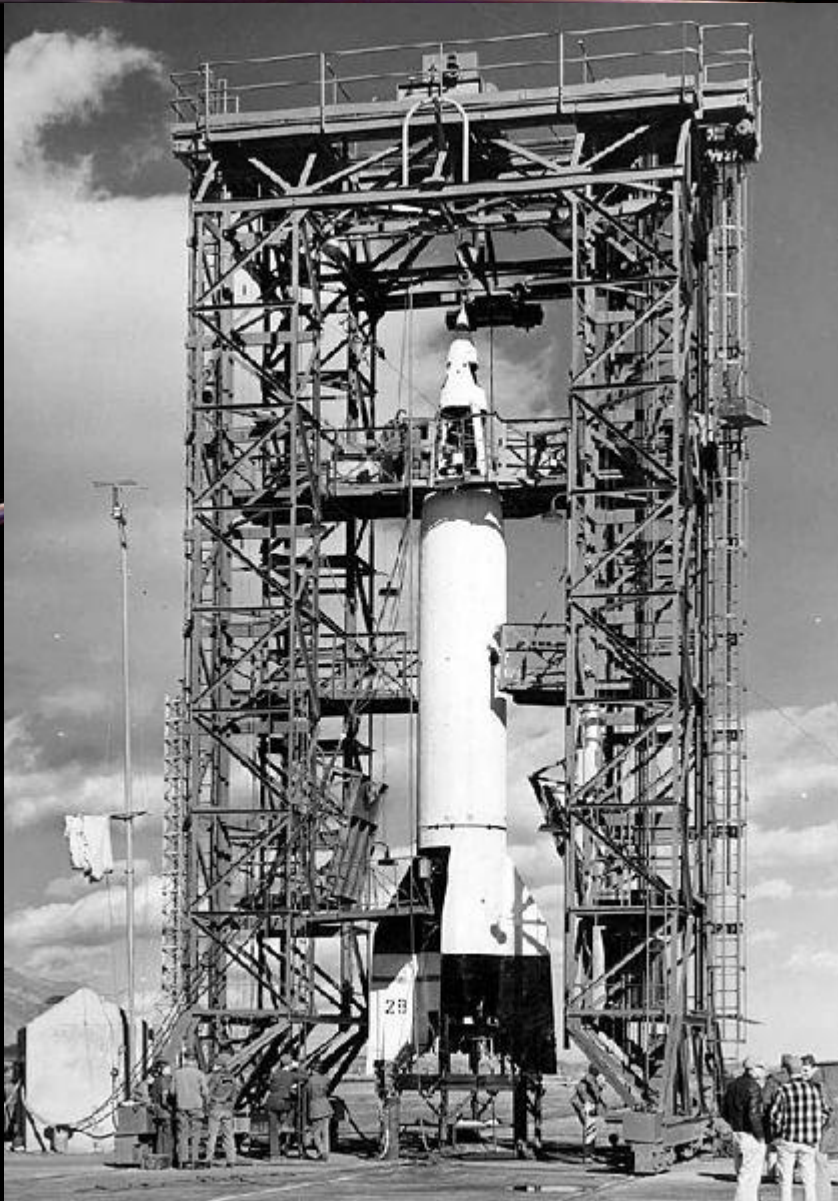
Передісторія

- Після Першої світової війни за умовами Версальського договору Німеччині було заборонено мати далекобійну артилерію, тому командування рейхсверу виявляло цікавість до ракетної зброї.

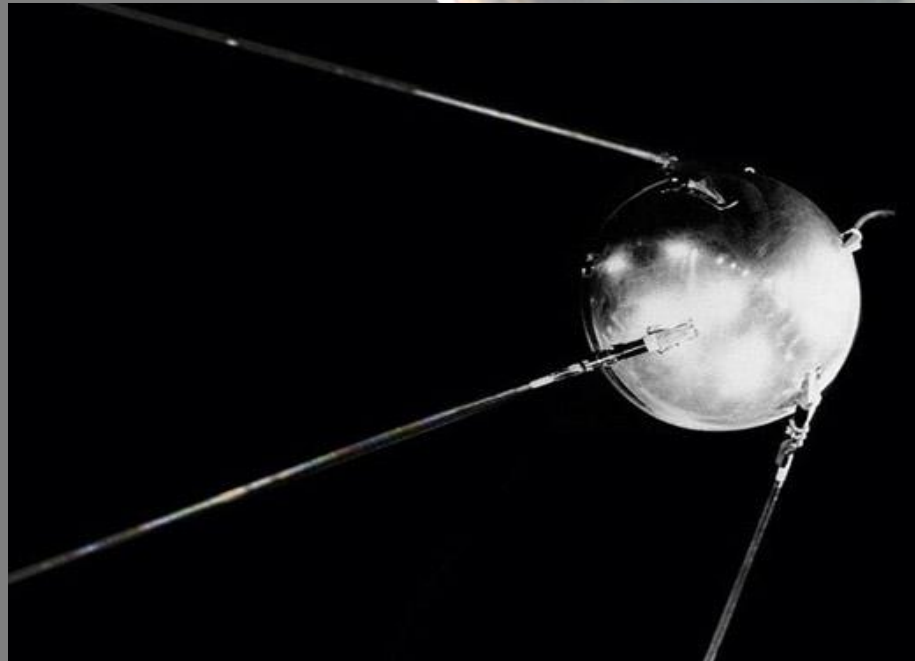
Німецька балістична бойова ракета А-4, запущена у 1942 році, стала першим апаратом, що досягнув космічної висоти у найвищій точці суборбітальної траєкторії польоту. У 1943 році Німеччина почала серійний випуск цих ракет під назвою «Фау-2». Ракета несла боєзаряд масою 1000 кг, а дальність її польоту сягала 300 км. В основному їх використовували для бомбардувань міст антигітлерівської коаліції.

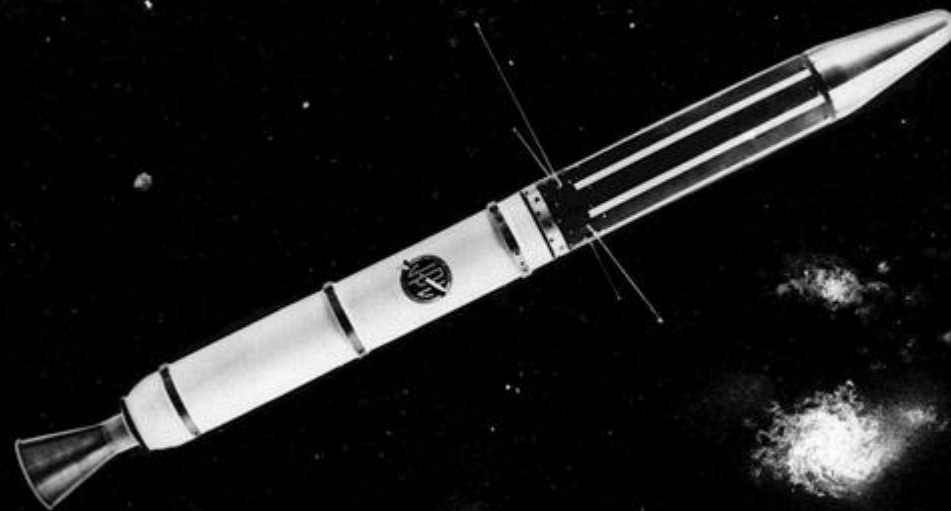

Ближче до кінця Другої світової війни радянські, британські та американські військові суперничали у захопленні перспективних німецьких військових розробок і кваліфікованого персоналу. Найбільших успіхів досягли американці — в ході операції «Скрипка» було вивезено до США велику групу німецьких фахівців-ракетників.

- Після закінчення Другої світової війни СРСР і США вступили до ери холодної війни. Старт “космічних перегонів” було дано 4 жовтня 1957 року, коли Радянським Союзом було запущено перший штучний супутник Землі «Спутнік-1» - перший штучний супутник землі.

Для Америки ж, що звикла вважати себе найрозвинутішою країною у технологічному сенсі, запуск «Супутника» став важким та неочікуваним ударом, що змусив адміністрацію Ейзенхауера на низку серйозних дій, направлених на досягнення технологічної першості. Внаслідок, події того часу отримали назву «супутникової кризи». Лише за чотири місяці, 1 лютого 1958 року, Сполученим Штатам вдалось, після кількох невдалих спроб, запустити власний штучний супутник — «Експлорер-1».

Першими тваринами, що вийшли на космічну орбіту (до цього практикувались суборбітальні запуски), стала собака Лайка.

Запуск «Супутника-2» з Лайкою було здійснено 3 листопада 1957 року.

Повернення собаки не передбачалось і вона загинула від перегріву та зневоднення. 19 серпня 1960 року в СРСР було запусчено «Супутник-5», на борту якого знаходились собаки Белка і Стрелка. Після орбітального польоту собаки благополучно повернулись на Землю.

У США 1961 року було запусчено космічний апарат з шимпанзе Хемом на борту.

Белка
и
Стрелка

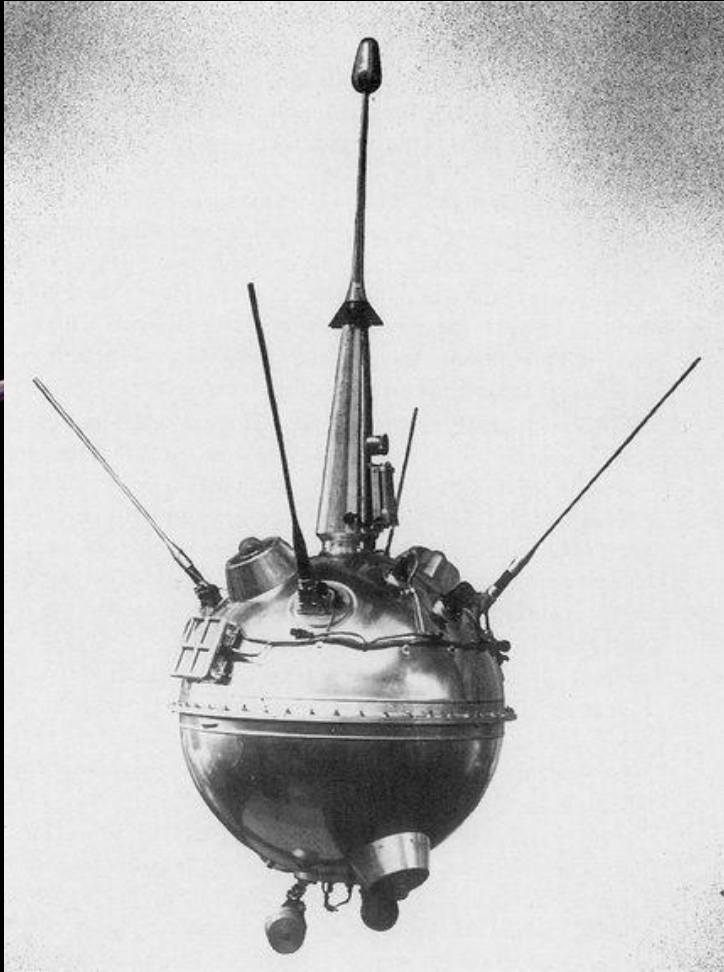

- Першою людиною у космосі й одразу ж на орбіті був радянський космонавт Юрій Гагарін. 12 квітня 1961 року він здійснив перший орбітальний політ на кораблі «Восток-1». В Україні, Росії та багатьох інших країнах цей день відзначається як свято — Всесвітній день авіації та космонавтики. Почавши пілотовані космічні польоти, СРСР став першою «космічною наддержавою».

Дуже скоро другою «космічною наддержавою» стали США. 5 травня 1961 року американський астронавт Алан Шепард здійснив суборбітальний політ до висоти 187 км, що перетнув нижній 100-кілометровий кордон космосу, а 20 лютого 1962 Джон Гленн здійснив і перший орбітальний політ.

Але на початку 1960-их років СРСР розвивав та закріплював успіх у космічних перегонах

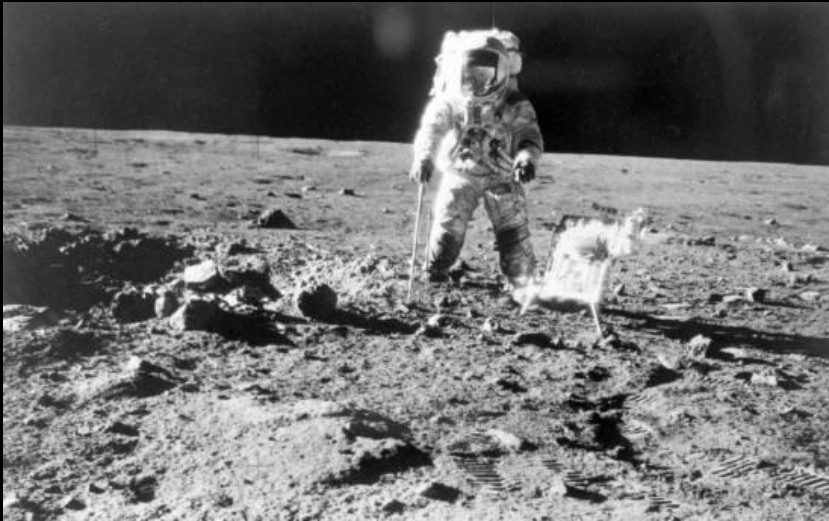

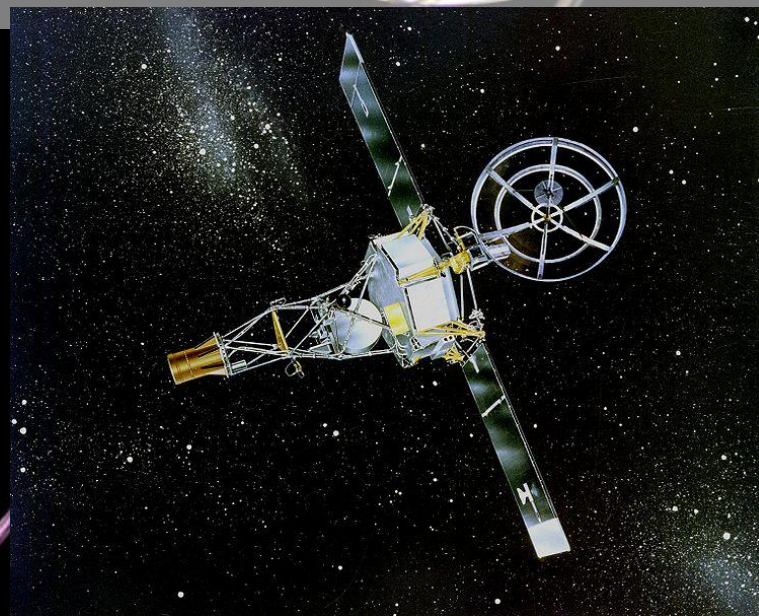
- Першим апаратом, що пролетів поряд із Місяцем, стала радянська автоматична міжпланетна станція «Луна-1» (2 січня 1959 року), а першим апаратом, що досягнув Місяця — станція «Луна-2» (13 вересня 1959 року).
- У США було запущено програму дослідження міжпланетного простору «Піонер». Втім, у аспекті досягнення Місяця «Піонер» постійно переслідували невдачі, і незабаром були створені інші складніші програми, спеціально орієнтовані на місячні дослідження — «Рейнджер», «Лунар орбітер» та «Сервейєр».

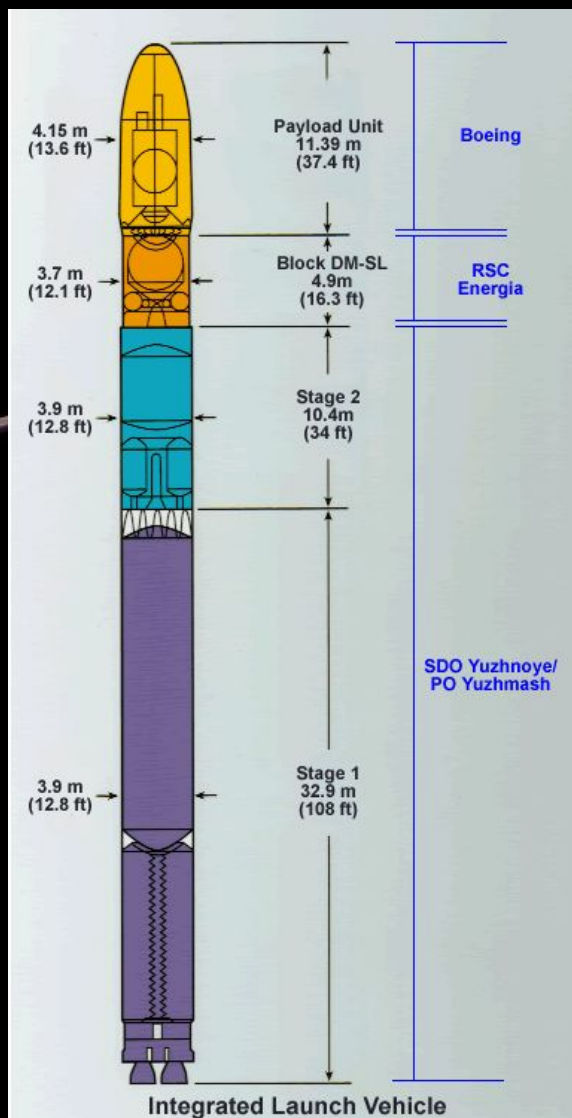
Хрущов отримав від президента Кеннеді пропозицію щодо спільної програми висадки на Місяць (а також запуску досконаліших метеорологічних супутників), але той, підозрюючи спробу вивідати секрети радянських ракетних і космічних технологій, відмовився.

16 липня 1969 року з мису Канаверал стартував американський корабель «Аполлон-11» з екіпажем з трьох чоловік — Ніл Армстронг, Майкл Коллінз та Едвін Олдрін. 20 липня було здійснено посадку на Місяць, а 21 липня Ніл Армстронг здійснив вихід на поверхню Місяця. Всім світом, за виключенням СРСР і КНР, велась пряма трансляція, і за цією подією спостерігало порядку 500 мільйонів чоловік.

Першим апаратом у грудні 1962 року, що пролетів поблизу Венери (у непрацездатному стані) стала радянська «Венера-1». Першою працездатною станцією, що пролетіла повз Венеру та вивчила її, став того американський «Марінер-2». Першим апаратом, що здійснив посадку на Венері, стала радянська станція «Венера-7» (15 грудня 1970 року). у 1965 році американський «Марінер-4» вперше пройшов поблизу Марсу і передав світлини планети. Американський «Марінер-10» пролетів поблизу Венери на своєму шляху до Меркурію, якого досяг 1974 року. Це був перший і єдиний політ до Меркурію за наступні понад три десятиліття.

Ще до запуску «Спутника-1» й СРСР й США почали розробку розвідувальних супутників. У СРСР була серія супутників для фотознімання поверхні «Зеніт», розроблена на базі кораблів «Восток», у США — «Дискаверер».

Програми велись паралельно, багато з них було зупинено на стадії проектування, за деякими було збудовано лише макети.

Закінченням перегонів стала спільна радянсько-американська програма «Союз»— «Аполлон» у 1975 році. «Союз-19» і «Аполлон» провели орбітальну стиковку, що дало змогу космонавтам «країн-суперників» відвідати кораблі одне одного та взяти участь у спільних експериментах.

A shiny, reflective sphere, possibly a satellite component or a decorative object, is shown against a black background. The sphere is highly reflective, showing bright highlights and distorted reflections. Several thin, metallic rods extend from the sphere, some pointing towards the top left and others towards the bottom right. A semi-transparent grey horizontal band is overlaid across the middle of the image, containing the text.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ